

Novochem Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. 1089 Budapest, Orczy út 6. Tel.: 1-210-1200, Fax: 1-464-4972			BIZTONSÁGI ADATLAP		
Elkészítés kelte: 2012.02.16. Felülvizsg. kelte:- Felülvizsgálatok száma: 0		MONOAMMÓNIUM- DIHIDROGÉN-FOSZFÁT MAP		Oldal: 1 / 7 Verziószám: 1/1	
A 2015/830 EK rendeletnek megfelelő Biztonsági Adatlap					

1. SZAKASZ: Az anyag/keverék és a vállalat/vállalkozás azonosítása

- 1.1. **Termékazonosító** Index-szám: -
 Az anyag neve: Monoammónium-dihidrogén-foszfát OKBI szám: B-000062
 CAS szám: 7722-76-1 REACH szám: 01-2119488166-29
 EU szám: 231-764-5
- 1.2. **Anyag vagy keverék lényeges azonosított felhasználása, illetve ellenjavallt felhasználása**
 Műtrágya, folyékony levéltrágya, műtrágya keverékek előállítása.
- 1.3. **A biztonsági adatlap szállítójának adatai**
 Forgalmazó: Novochem Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
 Cím: 1089 Budapest, Orczy út 6.
 Telefon: 464-4919, Fax: 464-4982, e-mail: totherika@novochem.hu
- 1.4. **Sürgősségi telefonszám: 06-80-201-199 zöld szám**
 Hivatalos tanácsadó szerv: ETTSZ
 1096 Budapest, Nagyváradi tér 2.

2. SZAKASZ: A veszély azonosítása

- 2.1. **Az anyag vagy keverék besorolása**
Az 1272/2008/EK rendelet szerint:
 Az anyag a közösségi jegyzék szerint nem veszélyes anyag
- 2.2. **Címkézési elemek**
 A 1271/2008/EK rendelet GHS osztályozási kritériumok szerint nem veszélyes anyag.
 A 67/548/EGK vagy 1999/45/EK rendeletek, EK direktívák vagy a megfelelő nemzeti törvények szerint nincs előírás a címkézésre.
- 2.3 **Egyéb veszélyek:** Nem tartozik a PBT és a vPvB anyagok körébe.

3. SZAKASZ: Összetétel vagy az összetevőkre vonatkozó adatok

- 3.1. **Anyagok**
 Monoammónium-dihidrogén-foszfát
 Képlet: $\text{NH}_4\text{H}_2\text{PO}_4$ min. 98 %
 CAS szám: 7722-76-1
 EU szám: 231-764-5
- 3.2. **Keverékek**
 Nem keverék

4. SZAKASZ: Elsősegélynyújtási-intézkedések

- 4.1. **Elsősegély-nyújtási intézkedések ismertetése**
- 4.1.1. Általános: A termékkel szennyeződött ruházatot távolítsuk el.
 Belégzés: Biztosítsunk friss levegőt.
 Bőr: Az érintett bőrfelületet bő vízzel többször mossuk le.
 Szem: Ha szembe kerül, bő vízzel öblítsük ki.
 Lenyelés: Azonnal itassunk a beteggel vizet (legfeljebb két pohárral). Rosszullét esetén orvoshoz kell fordulni.
- 4.2 **A legfontosabb-akut és késleltetett- tünetek és hatások**
 Érintkezés szemmel: A por ingerli a szem nyálkahártyáját (könnyezés, vörösödés).

Novochem Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. 1089 Budapest, Orczy út 6. Tel.: 1-210-1200, Fax: 1-464-4972			BIZTONSÁGI ADATLAP		
Elkészítés kelte: 2012.02.16. Felülvizsg. kelte:- Felülvizsgálatok száma: 0		MONOAMMÓNIUM- DIHIDROGÉN-FOSZFÁT MAP		Oldal: 2 / 7 Verziószám: 1/1	
A 2015/830 EK rendeletnek megfelelő Biztonsági Adatlap					

Belélegzés: A részecskék belélegzése felső légúti irritációt, kaparást okozhat.
Érintkezés bőrrel: A hosszantartó érintkezés bőrirritációt, allergiás reakciót okozhat.
Lenyelés: Helyi irritációs tünetek, hányinger, hányás, hasmenés, gyengeség, fáradtság, fejfájás.

4.3 **A szükséges azonnali orvosi ellátás és különleges ellátás jelzése**
Nincs információ.

5. SZAKASZ: Tűzoltási intézkedések

- 5.1. **Oltóanyag**
Az anyag nem éghető. Tűz esetén a helyi feltételeknek és a környezetnek megfelelő oltási intézkedéseket kell tenni.
Nem megfelelő oltóanyag: Nem ismeretesek.
- 5.2. **Az anyaghoz vagy keverékhez társuló különleges veszélyek**
Tűz esetén a következő anyagok szabadulhatnak fel: foszfor-oxidok, nitrogén-oxidok, ammónia.
- 5.3. **Tűzoltóknak szóló javaslat**
Tűz esetén hordozható légzőkészüléket kell viselni.
A tűzoltáshoz használt víz ne szennyezze a felszíni vizeket vagy a talajvizet. A képződő gázt/gőzt/ködöt vízsugárral le kell nyomni.

6. SZAKASZ: Intézkedések véletlenszerű környezetbe jutás esetén

- 6.1. **Személyi óvintézkedések, egyéni védőeszközök és vészhelyzeti eljárások:**
A porok belélegzését kerüljük. A veszélyes területet ki kell üríteni, a vészhelyzetekre vonatkozó eljárásokat be kell tartani, szakértővel konzultálni kell.
Tanácsok a mentésben résztvevők számára: A dolgozók viseljenek egyéni védőfelszerelést.
- 6.2. **Környezetvédelmi óvintézkedések:**
Felszíni- és talajvízbe, csatornába vagy talajba jutását meg kell akadályozni.
- 6.3. **A területi elhatárolás és a szennyezés-mentesítés módszerei és anyagai:**
Az érintett területet körül kell zárni.
A kiömlött anyagot szárazon kell feltisztítani, össze kell gyűjteni és feliratozott, zárt edénybe kell rakni. Majd a szennyezett területet vízzel mossuk fel. A mosóvizet szennyvízkezelőbe irányítsuk. A porképződést kerülni kell.
- 6.4 **Hivatkozás más szakaszokra**
A személyi védőfelszerelésre vonatkozó információkat ld. a 8. pontnál.
A szennyezett anyag ártalmatlanítását ld. a 13. pontnál

7. SZAKASZ: Kezelés és tárolás

- 7.1. **A biztonságos kezelésre irányuló óvintézkedések**
A szokásos higiénés eljárások betartása kötelező.
A munkahelyeken biztosítsunk megfelelő szellőztetést. Porképződés kerülendő.
Tűz- és robbanásvédelmi óvintézkedések:
Nincs különleges előírás.
- 7.2. **A biztonságos tárolás feltételei, az esetleges összeférhetetlenséggel együtt:**
Száraz körülmények közt, jól lezárt tartályokban, jól szellőztetett helyen tároljuk.
Lúgoktól és erős savaktól különítsük el.
Ajánlott csomagoló anyagok: PP, PE.
- 7.3 **Meghatározott végfelhasználás (végfelhasználások)**
Műtrágya, folyékony levéltrágya, műtrágya keverékek előállítás.

Novochem Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. 1089 Budapest, Orczy út 6. Tel.: 1-210-1200, Fax: 1-464-4972			BIZTONSÁGI ADATLAP		
Elkészítés kelte: 2012.02.16. Felülvizsg. kelte:- Felülvizsgálatok száma: 0	MONOAMMÓNIUM- DIHIDROGÉN-FOSZFÁT MAP			Oldal: 3 / 7	Verziószám: 1/1
A 2015/830 EK rendeletnek megfelelő Biztonsági Adatlap					

8. SZAKASZ: Az expozíció elleni védekezés/egyéni védelem

8.1. Ellenőrzési paraméterek:

Munkahelyi expozíciós határértékek:

Az anyagra megállapított ellenőrizendő határértékek a 25/2000. (IX. 30.) EüM-SzCsM együttes rendeletben: (nincs magadva)

Megnevezés	CAS szám	AK-érték mg/m ³	CK-érték mg/m ³	MK- érték mg/m ³	Jellemző tulajdonság / hivatkozás
Monoammónium- dihidrogén-foszfát	7722-76-1	-	-	-	-

Hosszú idejű – többszöri behatás esetén:

bőrön át: (mg/kg bw/nap) : 34,7 (dolgozói)

belélegezve: 6,1 mg/m³

bőrön át: (mg/kg bw/nap) : 20,8 (általános felhasználás)

belélegezve: 1,8 mg/m³

szájon át: (mg/kg bw/nap) 2,1

PNEC (CSR alapon)

Édesvíz: 1,7 mg/l

Tengervíz: 0,17 mg/l

Mikroorganizmusok a szennyvíztelepeken: 10 mg/l.

8.2. Az expozíció elleni védekezés

8.2.1. Megfelelő műszaki ellenőrzés: A műszaki intézkedések és a megfelelő munkaműveletek elsőbbséget élveznek az egyéni védőfelszerelések használatával szemben.

8.2.2. Egyéni óvintézkedések, egyéni védőeszközök:

A védőfelszerelést a munkahelynek, a veszélyes anyag koncentrációjának és mennyiségének megfelelően kell kiválasztani. A felszerelés vegyszerálló képességét tisztázni kell a gyártóval.

Egészségügyi intézkedések: a szennyezett ruhát le kell vetni. Az anyaggal való munka után kezet kell mosni.

Szem-/arcvédelem: Biztonsági szemüveg

Kézvédelem: védőkesztyű

Kesztyű anyaga: Nitril-kaucsuk

Kesztyű vastagsága: 0,11 mm

Áttörési idő: > 480 min

Légutak védelme: szükséges, ha por képződik. Légzésvédő P2 típusú, fehér szűrőbetéttel.

Bőrvédelem: nincs specifikus irányelv, de a bőrrel való érintkezés megelőzése ajánlott. Folyó vizet és zuhanyzás lehetőségét a munkahelyen biztosítani kell.

8.2.3. Környezeti expozíció-ellenőrzések:

Csatornába engedni nem szabad.

9. SZAKASZ: Fizikai és kémiai tulajdonságok

9.1. Az alapvető fizikai és kémiai tulajdonságokra vonatkozó információk

Halmazállapot: szilárd, kristályos

Szín: fehér

Szag: szagtalan

Novochem Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. 1089 Budapest, Orczy út 6. Tel.: 1-210-1200, Fax: 1-464-4972			BIZTONSÁGI ADATLAP		
Elkészítés kelte: 2012.02.16. Felülvizsg. kelte:- Felülvizsgálatok száma: 0		MONOAMMÓNIUM- DIHIDROGÉN-FOSZFÁT MAP		Oldal: 4 / 7 Verziószám: 1/1	
A 2015/830 EK rendeletnek megfelelő Biztonsági Adatlap					

Szagküszöbérték:	Nincs
pH-érték:	4,4-4,5 100 g/l 20 °C
Olvadáspont:	197 °C
Forráspont:	Nem értelmezett.
Lobbanáspont:	Nem lobban.
Párolgási sebesség:	Nincs információ
Tűzveszélyesség (szilárd,gáz halmazállapot)	Nincs információ.
Robbanási határértékek:	
- alsó:	Nincs adat.
- felső	Nincs adat.
Gőznyomás:	Nincs információ.
Relatív gőzsűrűség:	Nincs információ.
Relatív sűrűség:	1,81 g/cm ³ 20 °C
Oldhatóság vízben (20 °C):	jól oldódik
Megoszlási hányados	
n-oktanol/víz:	nincs adat
Öngyulladási hőmérséklet:	Nincs információ.
Bomlási hőmérséklet:	> 197 °C
Dinamikus viszkozitás:	Nincs információ.
Robbanásveszélyes tulajdonságok:	Nem minősül robbanásveszélyesnek.
Oxidáló tulajdonságok:	Nem ismert.

9.2. Egyéb információk

Molekulasúly: 115

10. SZAKASZ: Stabilitás és reakciókészség

10.1. Reakciókészség:

Normál körülmények között stabil.

10.2. Kémiai stabilitás:

A termék normál környezeti körülmények között kémiailag stabil. 198 °C fölött elbomlik.

10.3. A veszélyes reakciók lehetősége:

Erős savakkal foszforsav szabadul fel, lúgok hatására ammónia fejlődik.

10.4. Kerülendő körülmények

Erős melegítés.

10.5. Nem összeférhető anyagok:

Levegő nedvességétől óvjuk. Erős savakkal foszforsav szabadul fel, lúgok hatására ammónia fejlődik.

10.6. Veszélyes bomlástermékek:

Tűz esetén a következő anyagok szabadulhatnak fel: foszfor-oxidok, nitrogén-oxidok, ammónia.

11. SZAKASZ: Toxikológiai adatok

11.1. A toxikológiai hatásokra vonatkozó információ

a) Akut toxicitás, szájon át

LD50 patkány: 2000 bw mg/kg OECD Guideline 425

b) Akut toxicitás, bőrön át:

Novochem Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. 1089 Budapest, Orczy út 6. Tel.: 1-210-1200, Fax: 1-464-4972			BIZTONSÁGI ADATLAP		
Elkészítés kelte: 2012.02.16. Felülvizsg. kelte:- Felülvizsgálatok száma: 0		MONOAMMÓNIUM- DIHIDROGÉN-FOSZFÁT MAP		Oldal: 5 / 7 Verziószám: 1/1	
A 2015/830 EK rendeletnek megfelelő Biztonsági Adatlap					

LD50 patkány: > 5000 mg/kg OECD Guideline 403

c) Akut toxicitás, belélegezve:

LC50 >5000 mg/m³ air OECD Guideline 402

d) Célszervi toxicitás – egyszeri expozíció

Az anyagot vagy a keveréket nem osztályozzák, mint speciális célszerv toxikust.

e) Célszervi toxicitás – ismétlődő expozíció

Az anyagot vagy a keveréket nem osztályozzák, mint speciális célszerv toxikust.

f) Aspirációs veszély

Az osztályozási követelmények nem teljesülnek a rendelkezésre álló adatok alapján.

g) Mutagenitás és karcinogenitás: a vizsgálatok szerint az anyag nem tartozik a mutagén és karcinogén anyagok körébe.

12. SZAKASZ: Ökológiai adatok

12.1. Toxicitás:

Halakra:

LC50 (96 h): > 85.9 mg/L édesvíz, *Oncorhynchus mykiss*

OECD Guideline 203 (Fish, Acute Toxicity Test)

Gerinctelenek:

EC50/LC50 édesvíz: 1790 mg/L *Daphnia carinata* (water flea)

Standard methods for the examination of water and wastewater. 14th ed., American Public Health Association

Algák, növények:

EC50/LC50 édesvíz: >100 mg/L (72 h)

EC10/LC10 or NOEC édesvíz: 100 mg/L

Pseudokirchnerella subcapitata (reported as *Selenastrum capricornutum*) (algae)

OECD Guideline 201 (Algae, Growth Inhibition Test)

12.2. Perzisztencia és lebonthatóság:

Az anaerob átalakulás következtében a baktériumok oxidálják az ammóniát nitritté, miközben egy másik csoport oxidálja nitritet nitráttá. Az átlagos biológiai lebomlás sebessége a szennyvíz telepeken 20 ° C-on 52 g N / kg oldott szilárd anyag/ nap.

12.3. Bioakkumulációs képesség

A talajban való akkumulációja nem várható.

12.4. A talajban való mobilitás

A talajban nem adszorbeálódik.

12.5. A PBT és a vPvB-értékelés eredményei

PBT/vPvB vizsgálatot nem végeztek, mert kémiai biztonsági vizsgálat nem szükséges/nem történt.

12.6. Egyéb káros hatások

További ökológiai információ

A környezetbe való engedését el kell kerülni.

13. SZAKASZ: Ártalmatlanítási szempontok

13.1. Hulladékkezelési módszerek

Ajánlások: Tartsuk be a helyi, nemzeti, hatósági előírásokat.

Termék/szermaradék: Veszélyes hulladékként kell kezelni és a helyi és nemzeti szabályozásoknak megfelelően kell eljárni. Háztartási hulladékkal nem kezelhető együtt. A terméket ne engedjük szennyvíz-rendszerekbe. A kiömlött anyagot össze kell gyűjteni és a helyi előírások szem előtt tartásával- műtrágyaként felhasználható.

Novochem Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. 1089 Budapest, Orczy út 6. Tel.: 1-210-1200, Fax: 1-464-4972			BIZTONSÁGI ADATLAP		
Elkészítés kelte: 2012.02.16. Felülvizsg. kelte:- Felülvizsgálatok száma: 0		MONOAMMÓNIUM- DIHIDROGÉN-FOSZFÁT MAP		Oldal: 6 / 7 Verziószám: 1/1	
A 2015/830 EK rendeletnek megfelelő Biztonsági Adatlap					

Csomagoló anyag: Figyelem! A kiürült göngyöleg is veszélyes hulladéknak tekintendő.
Megfelelő tisztítás után újra felhasználhatósága felülvizsgálandó.
Kerülni kell a kiömlött és szennyeződött anyag szétterjedését a felszíni- és talajvizekbe, a termékkel való közvetlen érintkezést.
ECW szám: 06 10 99 és 06 03 14
Műanyag csomagolás 15 01 02

14. SZAKASZ: Szállításra vonatkozó információk

- 14.1. **UN-szám:** nincs, szállítási szempontból nem minősül veszélyesnek.
- 14.2. **Az ENSZ szerinti megfelelő szállítási megnevezés:**
Nincs adat.
- 14.3. **Szállítási veszélyességi osztály(ok):**
Nincs
- 14.4. **Csomagolási csoport:** Nincs
- 14.5. **Környezeti veszélyek**
Nincs adat.
- 14.6. **A felhasználót érintő különleges óvintézkedések**
Nincs.
- 14.7. **A MARPOL 73/78 II. melléklete és az IBC kódex szerinti ömlesztett szállítás**
Nincs adat.

15. SZAKASZ: Szabályozással kapcsolatos információk

- 15.1. **Az adott anyaggal vagy keverékkel kapcsolatos biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi előírások/jogszabályok:**
A törvényeket és rendeleteket a mindenkorai módosításokkal kell alkalmazni.
Az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 18-i 1907/2006/EK rendelete a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (az Európai Unió hivatalos lapja L 396., 2006. december 30-i számában megjelent helyesbítés szerint) a Bizottság 453/2010. EU rendelete (2010. május 20.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről és korlátozásáról (REACH) szóló 1907/2006/EK rendelet módosításáról a Tanács irányelve (1967. június 27.) a veszélyes anyagok osztályozására, csomagolására és címkézésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről (67/548/EGK)
2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról
442/2012 (XI.29.) Korm. rendelet a csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól
25/2000. (IX.30.) EüM-SzCsM együttes rendelet a munkahelyek kémiai biztonságáról
3/2002. (II.8) SzCsM-EüM együttes rendelet a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről
44/2000. (XII.20.) EüM rendelet a veszélyes anyagokkal és veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások illetve tevékenységek részletes szabályairól
72/2013. (VIII.27) VM rendelet
- 15.2. **Kémiai biztonsági értékelés** Nem szükséges.

Novochem Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. 1089 Budapest, Orczy út 6. Tel.: 1-210-1200, Fax: 1-464-4972			BIZTONSÁGI ADATLAP		
Elkészítés kelte: 2012.02.16. Felülvizsg. kelte:- Felülvizsgálatok száma: 0		MONOAMMÓNIUM- DIHIDROGÉN-FOSZFÁT MAP		Oldal: 7 / 7 Verziószám: 1/1	
A 2015/830 EK rendeletnek megfelelő Biztonsági Adatlap					

16. SZAKASZ: Egyéb információk

A tájékoztatás, melyet ez az összeállítás tartalmaz, a legjobb tudomásunk, információink szerint helyes és pontos. Az információk a megadott anyagra vonatkoznak és nem biztos, hogy érvényesek, ha az anyagot más anyagokkal együtt alkalmazzák. Ez az adatlap nem menti fel a felhasználót a tevékenységével kapcsolatos valamennyi előírás betartása alól. A felhasználó minden felelősséget visel a termék használatával kapcsolatos óvintézkedéseket illetően.

Az anyag átvevőjének a felelőssége biztosítani az érvényben lévő jogszabályok betartását és köteles meggyőződni arról, hogy az idézett jogszabályokon kívül más nem vonatkozik rá.

Az adatlapot készítette a rendelkezésre álló irodalmi adatok és a gyártói, szállítói adatlapok alapján a Novochem Kft.